

[Socialministeren.]

hvor alle hæderlige Mennesker vil være enige om, at man fra ethvert Synspunkt set staar sig ved at støtte med en bestemt Form for Hjælp i Stedet for at henvise den trængende til den rent skønsmæssige Vurdering af Hjælpens Omfang, Art eller Størrelse.

Det er Synspunktet og ikke en rigoristisk Gennemførelse af noget Retsprincip, saaledes som det ærede Medlem Hr. C. J. F. Sven forleden Dag talte om. For saa vidt den trængende da ikke kan hjælpes efter Forsikring eller efter de mange Bestemmelser om Særforsorg, altsaa for deres Vedkommende, som nu modtager Hjælpeskassehjælp eller egentlig Fattighjælp, maa der henvises til Kommunegælden, til det sociale Udvalgs Skøn om Hjælp, i visse Tilfælde, Ydertilfældene, til den egentlige Fattighjælp. Dog taber ogsaa den, der modtager Kommunegæld, sin Valgret og Valgbarhed i en Række Tilfælde, hvor Hjælpen nærmest maa ligestilles med fuld Forsørgelse, uden at dette skønnes naturligt paa Grund af Aarsager, der ikke kan tilregnes ham, og endvidere, hvor der er Tale om forsømmelige Forsørgere, om Folk, der ikke vil arbejde, skønt de kan, o. s. v., saaledes som jeg tidligere har udviklet, og som det nøjagtigt angives i de forskellige Lovbestemmelser.

Man kan paa Yderfløjene her i Samfundet finde disse Bestemmelser henholdsvis for strenge eller for milde, men man kan ikke og maa ikke underkende Formaålet, som svarer til Nutidens Synsmaade paa alle Omraader, at hvert enkelt Tilfælde maa bedømmes og behandles efter sin egen særegne Karakter, saaledes som denne maa ses, ikke ud fra en bestemt partipolitisk eller en bestemt social Opfattelse, men ud fra enhver retsindig Medborgers Synspunkt. Det har i hvert Fald været mit Udgangspunkt, og jeg gad vide, hvor mange af dem, der nu protesterer, naar de stod overfor det enkelte Trangtilfælde, vilde tage et væsentligt andet Standpunkt, end Forslagene gør.

Her er altsaa ikke Tale om at nedbryde Skranker, her er tværtimod Tale om at afgrænse og afpasse efter Forholdets Natur det enkelte Tilfælde i Modsætning til den nuværende vilde Vilkaarlighed, der rammer i Flæng, begunstiger nogle, hvis Forhold ikke taler derfor, og rammer andre urimeligt haardt.

Og naar man endelig i denne Forbindelse taler om, at den danske Lovgivning er særlig human, og at jeg nu ved Omord-

ningen af Retsvirkningerne gaar alt for vidt i Humanitet, saa ved disse ærede Modstandere, derunder de ærede Ordførere, ikke, hvad de taler om, de har ikke undersøgt Forholdene ude i Verden. Nej, de tager fejl, og de forveksler i hvert Fald rent principielt to vidt forskellige Problemer, nemlig Spørgsmaalet om, hvorvidt den danske Lovgivning som samlet Hele yder mere end andre Landes — det er et Emne, jeg skal komme til om lidt —, og det derfra helt forskellige Spørgsmaal, om den danske Lovgivning med Hensyn til de Retsvirkninger, hvormed den rammer den, som modtager Hjælp, er særlig human.

Det sidste tror mange, det synes hele Venstres og de Konservatives Presse at tro, at den danske Lovgivning er særlig human; og saa er Sandheden den, at den danske Lovgivning om Fattighjælps Virkninger er langt den reaktionæreste i hele Europa, og Sandheden er yderligere den, hvad der sikkert vil forbyde de ærede Medlemmer Hr. Krag og Hr. C. J. F. Sven, at endog mit Forslag til en Socialreform, som man siger kun lader de rene Subjekter miste Valgret og Valgbarhed, hvilket for øvrigt er en let paaviselig Usandhed, er strengere end den almindelige europæiske Lovgivning med Hensyn til Retsvirkninger.

Alligevel har jeg udarbejdet disse Forslag saaledes, fordi jeg ønsker at betone den enkeltes Ansvarsfølelse for sig og sine, og fordi jeg synes, at Ansvarsfølelsen er Grundpillen i ethvert Samfundsliv, selv i et saa uordentligt Samfundsliv som vort. Og saa er det endda om disse strengere Regler, at Folk som Dr. Pio paastaar, at de sletter ethvert Skel i Befolkningen, en Paastand, som man kun kan fremsætte, fordi man ikke har sat sig ind i Systemet, og fordi man i sin Uvidenhed trygt er gaaet ud fra, at vi herhjemme er mere humane, end man er i det øvrige Europa.

Lad mig da for straks grundigt at faa denne Misforstaaelse slaaet ned om det overhumane og blødsødne Danmark oplyse følgende med Hensyn til Virkningen af Fattighjælp andre Steder i Europa.

Hvad først Sverige angaar, da kendes Tab af Valgret og Valgbarhed kun i Tilfælde af varig Fattigforsørgelse.

I Norge mistes Valgret og Valgbarhed overhovedet ikke.

I Finland indtræder Tab af Valgret og Valgbarhed til Rigsdagen, og kommunale Repræsentationer, saafremt den paagældende opholder sig i Fattighus eller paa anden Maade Aaret igennem modtager fuld Fattigforsørgelse.